

O MINISTERSTVU FINANCÍ

HISTORIE A STRUKTURA MINISTERSTVA

Dobrý den,

jedním z hlavních cílů této vlády je ozdravení veřejných financí a zastavení tempa zadlužování státu. To bylo také důvodem, proč jsme na ministerstvu dlouhé měsíce pracovali na tzv. ozdravném balíčku, který obsahuje několik desítek opatření s ambiciózním cílem snížit v letošním a příštím roce rozpočtové deficity o 150 miliard korun.

Z mého pohledu bylo přijetí tohoto souboru opatření naprostou nutností. Pokud bychom jej nevytvořili, Česko by za několik let tvrdě narazilo do dluhové zdi. Balíček plní tři základní principy: zlevňuje a zjednodušuje stát, zachovává jeho investiční aktivitu a v neposlední řadě udržuje sociální smír. A jak se zdá z posledních čísel, začínají se jeho dopady již promítat do ekonomické kondice naší země. Podle makroekonomického výhledu, který resort financí publikuje pravidelně každé čtvrtletí, totiž čeká naši ekonomiku v příštích měsících oživení.

Pro letošní rok jsme sestavili rozpočet se schodkem ve výši 252 mld. korun a zatím vše nasvědčuje tomu, že ho budeme schopni dodržet. Příští rok budeme se snižováním deficitu státního rozpočtu pokračovat a plánujeme se vejít do 231 mld. korun. Tyto pozitivní zprávy ale nesmí vést k tomu, aby vláda, ať už ta současná anebo jakákoliv příští, v konsolidačním úsilí povolila. Je to běh na dlouhou trať, jehož cílem jsou zdravé veřejné finance a tím i lepší budoucnost naší země.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Z Stanjura', written in a cursive style.

Zbyněk Stanjura

4	O Ministerstvu financí
6	Z historie ministerstva
10	Sekce, odbory, oddělení
13	Jiné úřady
14	Může se hodit

O MINISTERSTVU FINANCÍ

Hlavním úkolem Ministerstva financí je příprava státního rozpočtu, hodnocení plnění státního rozpočtu a jeho následné vyhodnocení ve formě státního závěrečného účtu.

Jako ústřední orgán státní správy je Ministerstvo financí dále zodpovědné za

- fiskální politiku,
- makroekonomické a fiskální prognózy pro přípravu státního rozpočtu a rozpočtů státních fondů,
- finanční trh,
- daně, poplatky a cla,
- finanční kontrolu a přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků,
- oblasti účetnictví, auditu a daňového poradenství,
- pohledávky a závazky státu vůči zahraničí,
- regulaci hazardu a cen,
- hospodaření s majetkem státu a jeho privatizaci,
- zajišťování členství v mezinárodních finančních institucích a orgánech.

Výčet kompetencí je však mnohem širší. Okruh působnosti je dán především tzv. kompetenčním zákonem (č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů).

Interiér budovy Ministerstva financií v Letenskej ulici

Z HISTORIE MINISTERSTVA

1918 – rok, který se významně zapsal do dějin Ministerstva financí. V důsledku rozpadu Rakouska-Uherska vznikla samostatná Československá republika. Jedním z nově vzniklých úřadů bylo **Ministerstvo financí**, které je od té doby ústředním orgánem státu v oblasti financí. Jeho podoba a pravomoci byly během dekád značně ovlivněny politickým vývojem v naší zemi.

Situace, ve které se Československo ocitlo, nebyla snadná. Hospodářství bylo značně oslabeno dlouhotrvající první světovou válkou, což mělo za následek komplikované zásobování a sociální nepokoje. Ekonomický propad a růst inflace byl doprovázen problémy v pohraničí obývaném německou menšinou a konfliktem s Maďarskem, jehož vojenské jednotky se nacházely na značné části Slovenska. Z těchto důvodů byly během budování tržního hospodářství první státní rozpočty deficitní. Dalším úkolem Ministerstva financí byla příprava **měnové reformy**, neboť nově vzniklý stát neměl svou měnu.

V druhé polovině dvacátých let se ekonomiku podařilo stabilizovat. Další léta jsou spjata s nebývalým hospodářským růstem. V roce 1926 navíc vznikla Národní banka československá, předchůdkyně dnešní České národní banky. Od té doby má měnovou politiku na starost centrální banka.

Díky přebytkům státních rozpočtů se zadlužení dařilo snižovat. To vše se však změnilo s příchodem **velké hospodářské krize**, která výrazným způsobem zasáhla ekonomiku. Dopad na ekonomiku byl značný. Situaci zhoršovala vysoká míra nezaměstnanosti, nárůst radikalismu u národnostních menšin a změna režimu v Německu. Zvýšené vládní výdaje směřovaly jak do infrastruktury, tak i do obranné politiky. Mnichovská dohoda z roku 1938 měla značné politické a ekonomické dopady, což se projevilo o rok později, kdy došlo k zániku Československa obsazeného Německem.

S koncem druhé světové války bylo Československo obnoveno. Hlavním úkolem ministerstva bylo vyrovnání se s válečnými dopady. Tržní hospodářství bylo nahrazeno **plánovanou ekonomikou**. Následné komunistické převzetí

moci v roce 1948 znamenalo mnoho změn v národním hospodářství, které v dalších desítkách let negativně ovlivnily československou ekonomiku. Plánované reformy v 60. letech se nepodařilo prosadit, a tak nepříznivý vývoj pokračoval i dále.

Zásadní dopad na současnou podobu ministerstva měla především změna politického režimu po sametové revoluci v roce 1989 a vznik samostatného českého státu v roce 1993. Hlavním úkolem byla **ekonomická transformace**, konkrétně přechod z plánovaného hospodářství na tržní. Neméně důležitým milníkem pro ministerstvo byl samo sebou i vstup do Evropské unie, který se udál v roce 2004.

Ministerstvo financí nejdříve sídlilo v Clam-Gallasově paláci. V roce 1921 se ministerstvo stěhovalo, neboť získalo klášterní komplex od Ústavu anglických panen. Objekt byl zrekonstruován a v roce 1928 byla přistavěna dvě křídla na základě projektu architekta Františka Roitha. Nejstarší části budovy jsou spjata se životy řádových sester. Přestože byla převážná část klášterních budov přestavěna na kanceláře, v některých místnostech se dochovala původní

Z HISTORIE MINISTERSTVA

výzdoba. Díky tomu se tyto prostory mohou pyšnit mnoha zajímavostmi. Ať už se jedná o arkýř s postavami českých světců, dřevěný strop ze 17. století nebo kašnu na chodbě v přízemí někdejšího kláštera. Opomenout však nelze ani reprezentační vstupní halu vyzdobenou vzácným mramorem. Součástí klášterního komplexu byla i zahrada, která patří mezi nejstarší v Praze. V průběhu staletí se z ní staly veřejnosti přístupné **Vojanovy sady**.

Budova Ministerstva financí v Letenské ulici poskytla útočiště odbojářům bojujícím proti nacistické okupaci za druhé světové války. V této budově sídlí ministerstvo do dnešního dne. Svou kancelář tam má nejenom většina úředníků, ale především ministr financí. Jelikož je agenda Ministerstva financí rozsáhlá, pracují úředníci i v jiných budovách mimo Letenskou ulici.

Historicky prvním ministrem financí byl **Alois Rašín**. Tomu byl svěřen nelehký úkol. Musel totiž stabilizovat situaci v novém státě, který byl vyčerpán první světovou válkou. Ekonomické obtíže byly později prohloubeny hospodářskou krizí a sociálními nepokoji. V důsledku toho byl na něj v roce 1923 spáchán atentát, jemuž později podlehl. Životní osudy dalších ministrů neskončily naštěstí tak tragicky, a to i přes řadu obtíží a změn, se kterými se naše země musela v dalších desetiletích potýkat.

Vojanovy sady

SEKCE, ODBORY, ODDĚLENÍ A JINÉ ÚŘADY

Ústřední postavou Ministerstva financí je ministr. Vyjma sekcí (ty se dále dělí na celou řadu odborů a oddělení) existují i útvary přímo řízené ministrem.

Například odbor **Kabinet ministra** organizuje pracovní program ministra, připravuje pro něj podklady či zpracovává analýzy pro jeho potřebu. Rovněž zabezpečuje protokolární činnost ministerstva. Samostatné oddělení **Vládní a parlamentní agenda** pro změnu zadává dle pokynů ministra zpracování stanovisek. Dále koordinuje přípravu materiálů a podkladů na různá jednání, jichž je ministr členem nebo se jich účastní.

Komunikaci ministerstva s veřejností a s médii zajišťuje odbor **Vnější vztahy a komunikace**.

Sekce 02 – ICT a projektové řízení

Sekce vykonává působnost ministerstva v oblasti provozu, modernizace a rozvoje ICT a kybernetické bezpečnosti. Dále zajišťuje a provádí činnosti a služby nezbytné pro provoz ministerstva.

Sekce 04 – Finanční řízení a audit

Má na starost kontrolu veřejných prostředků, audity finančních prostředků poskytnutých v rámci politik Evropské unie či výkaznictví státu. Rovněž se zabývá účetnictvím veřejného sektoru a sestavováním účetních výkazů za Českou republiku.

Sekce 05 – Daně a cla

Tato sekce se zabývá daněmi, poplatky a cly. V rámci působnosti ministerstva se též věnuje účetnictví podnikatelů, oceňování majetku či oblasti daňového poradenství.

Sekce 06 – Státní rozpočet a územní rozpočty

Právě zde vzniká státní rozpočet. Odsud jsou financovány i územní rozpočty. Taktéž má na starost řízení státního dluhu a finančního majetku.

MINISTERSTVO FINANCI

15

SEKCE, ODBORY, ODDĚLENÍ A JINÉ ÚŘADY

Sekce 07 – Evropská unie a mezinárodní vztahy

Jak již název sám o sobě vypovídá, jsou v této sekci řešeny záležitosti v oblasti mezinárodních vztahů a Evropské unie (agenda ministerstva vůči mezinárodním institucím a orgánům EU). V rámci této sekce existuje i odbor, který spravuje a řídí toky finančních prostředků z EU a zahraničí.

Sekce 08 – Státní tajemník

Sekce plní roli správce rozpočtové kapitoly Ministerstva financí. Právě zde je vytvářena koncepce financování rezortu ministerstva. Do této sekce patří i personální odbor anebo odbor mající na starost veřejné zakázky. Taktéž zabezpečuje vyřizování stížností, petic a protikorupčních oznámení.

Klíčovou postavou sekce je státní tajemník, který má postavení vrchního ředitele sekce. Státní tajemník řídí činnosti související se zajišťováním organizačních věcí služby či plní úkoly související s pracovněprávními vztahy zaměstnanců.

Sekce 09 – Majetek státu

Tato sekce ministerstva spravuje rozsáhlý majetek ve vlastnictví státu. Její součástí je odbor, pod který spadají strategické společnosti státu. Dále se zabývá investičními

pobídkami nebo realizací ekologických závazků souvisejících s privatizací (např. revitalizace krajiny v důsledku těžby).

Sekce 10 – Hospodářské strategie a politiky

V rámci sekce existuje odbor zaměřený na hospodářskou politiku. Ten například vytváří makroekonomické a rozpočtové analýzy, které jsou klíčové pro tvorbu státního rozpočtu. Dále se zaměřuje na cenovou politiku (například regulace cen vody) či jiné politiky (fiskální a daňové).

Sekce 11 – Právní

Sekce se zabývá odškodňováním a náhradami škod. Dále zastupuje ministerstvo v soudních a jiných řízeních či posuzuje legislativní návrhy. Rovněž vykonává působnost v oblasti procesních agend, veřejných zakázek či regulaci hazardu.

Sekce 12 – Finanční trhy

V rámci působnosti ministerstva zde vznikají koncepce věnující se finančním trhům, a to například v bankovní sféře, v pojišťovnictví či v oblasti ochrany spotřebitele ve finančních službách. Tato sekce poskytuje státní podporu v oblasti stavebního spoření, penzijního připojištění a doplňkového penzijního spoření.

SEKCE, ODBORY, ODDĚLENÍ A JINÉ ÚŘADY

Jak je to ve skutečnosti s finančními a celními úřady a jinými organizacemi?

Pod Ministerstvo financí rovněž spadají některé organizace. Jedná se o:

Finanční správu České republiky – základní agendou je správa daní. Její součástí jsou finanční úřady.

Celní správu České republiky – hlavním úkolem je ochrana a regulace domácího trhu výběrem cla z dováženého zboží a dohled nad tím, aby toto zboží neohrožovalo životy nebo zdraví lidí. Pod její správu spadají také veškeré spotřební daně (např. daň z lihu, piva, vína či daň z tabákových výrobků).

Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových – zastupuje státní instituce v majetkových právních jednáních. Do jeho agendy patří také hospodaření s vymezeným státním majetkem.

Finanční analytický úřad – plní funkci finanční zpravodajské jednotky ČR. Jeho úkolem je také tvorba legislativních předpisů v boji proti praní špinavých peněz a financování terorismu.

Státní tiskárna cenin – do její agendy patří zejména tisk bankovek, výroba osobních dokladů, cenných papírů a ostatních cenin (kolky, směnky, šeky a další).

Státní pokladna centrum sdílených služeb – má na starost poskytování služeb provozu IT.

MŮŽE SE HODIT

PRAVIDELNÉ PUBLIKACE VYDÁVANÉ MINISTERSTVEM FINANCÍ

Fiskální výhled je zpracováván jedenkrát ročně. Jeho záměrem je poskytnout přehled o klíčových aspektech budoucího vývoje ve fiskální oblasti.

<https://www.mfcr.cz/fiskalnivyhled>

Makroekonomická predikce je vydávána častěji. Čtvrtletně publikovaný text nabízí kompletní systém prognózy všech oblastí makroekonomického vývoje (např. růst HDP či inflace).

<https://www.mfcr.cz/makrope>

Státní rozpočet v kostce stručným a jednoduchým způsobem přibližuje státní rozpočet. Především se věnuje jeho hlavní funkci, charakteristice a procesu přípravy. Je připravován jednou ročně a poskytuje bližší informace k danému rozpočtu.

<https://www.mfcr.cz/rozpocet-v-kostce>

DALŠÍ UŽITEČNÉ ODKAZY

Užitečné informace o rodinných financích, ochraně spotřebitele na finančních trzích a další zajímavosti z oblasti finančního vzdělávání naleznete na webu **Finanční gramotnost anebo Proč se finančně vzdělávat?**

<https://financnigramotnost.mfcr.cz/>

Nepotřebný **státní majetek** je nabízen i veřejnosti. Z pohodlí domova se můžete zúčastnit elektronické aukce a získat věc, o kterou máte zájem. Více informací je k dispozici na internetových stránkách úřadu:

<https://www.uzsvm.cz/>

Chcete mít lepší přehled o svých daňových povinnostech a komunikovat se správcem daně mnohem snáz? Pak navštivte web:

<http://www.mojedane.cz/>

Ministerstvo financí

Letenská 15
118 10 Praha 1
mfcz.cz

e-mailová adresa: podatelna@mfcz.cz

ID datové schránky: xzeaauv

telefonní číslo +420 257 041 111

Své podněty zasílejte Ministerstvu financí, a to například
na e-mailovou adresu informace@mfcz.cz.